

Klubitaloverkosto hakee RAY:n toiminta-avustusta vuodelle 2010

Suomen Fountain House -Klubitalojen verkostoyhdistys hakee RAY:n toiminta-avustusta vuodelle 2010. Avustuksen tarve on 54 000€ ja se käytetään pääasiassa palkkakuluihin. Käynnissä olevan klubitaloverkoston laatuprojektin rahoitus päättyy vuoden 2009 lopussa. Jatkossa verkostoyhdistyksen tavoitteena on hyödyntää laatuprojektin keskeiset tulokset ja saattaa ne osaksi yhdistyksen vakituista toimintaa. Erityisen tärkeä tehtävä verkostolla on muuttuvassa taloudellisessa tilanteessa tukea Klubitaloja liittymään vahvemmin osaksi paikallista mielenterveyspalvelujen kenttää ja tukea Klubitaloja kuntarahoituksen vahvistamisessa sekä lisärahoituksen hankkimisessa.

Toiminnan päätavoitteita ovat:

- Klubitaloverkoston koordinointi, Klubitalojen keskinäisen tuen vahvistaminen ja Klubitalo-toimintamallin kehittäminen
- Toimintaedellytysten vahvistaminen (kuntarahoituksen ja muun rahoituksen lisääminen)
- Vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen
- Yhteistyöverkostojen ja klubitalotoiminnan tunnettavuuden kehittäminen
- Vaikuttaminen ja edunvalvonta

Tavoitteena on, että jatkossa Klubitaloverkoston toiminnan kehittämisestä vastaa verkostokoordinaattori. Koordinaattorin apuna toimii 4-6 Klubitalosta koostuva verkostotiimi. Tiimi mahdollistaa asiantuntijuuden jakamisen ja vapaaehtoisten (henkilökunnan & jäsenten) aktiivisen osallistumisen yhdistyksen kehittämistoimintaan. Verkostotiimin lisäksi yhdistyksellä on toiminnassa työllistymiskomitea, jonka tavoitteena on tukea Klubitaloja siirtymätyöpaikkojen hankkimisessa ja muissa työllistymisasiassa.

Suomen Fountain House – Klubitalojen verkostoyhdistyksen toiminnasta vastaa viime kädessä yhdistyksen hallitus. Hallitus valitaan vuosikokouksessa järjestettävillä vaaleilla. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerin. Yhdistyksen säännöt määrittelevät Klubitalojen jäsenten ja työntekijöiden edustuksen hallituksessa. Hallituskauden muuttamista kahden vuoden mittaiseksi on esitetty (1 vuoden sijasta).

Jatkossa tavoitteena on, että verkostoyhdistyksen toiminta vakiintuu ja sen merkitys Klubitalojen tukijana ja edunvalvojana kasvaa. Yhdistyksen perustehävänä on koordinoida ja kehittää klubitalotoimintaa sekä levittää tietoa klubitaloista. Klubitalotoiminnan eri osa-alueiden kehittämiseksi etsitään uusia rahoituskanavia, kuten työministeriö (tuettu työ), Ok-opintokeskus/ Opetusministeriö (opintopiirit, hankkeet, koulutus), Eu-rahoitus ja kansainvälistä liikkuvuutta rahoittavat ohjelmat.

Pitkällä aikavälillä (2010-2014) tavoitteena on, että nykyisten Klubitalojen toimintaedellytykset säilyvät vähintään ennallaan ja klubitaloverkosto laajenee uusille paikkakunnille. RAY-rahoituksen osuus verkostoyhdistyksen toiminnassa ja Klubitalojen rahoituksessa mahdollisesti laskee, mutta ei lopu kokonaan. Kansalais- ja jäsenlähtöisyydellä on toiminnassa niin merkittävä osuus ja sen säilyminen voidaan parhaiten taata RAY:n osallistumisella. Jos rahoitus jää pelkästään kuntien vastuulle, Klubitalojen ainutlaatuinen kokonaisvaltainen kuntoutumismalli monine ulottuvuuksineen uhkaa supistaa toiminnan tavanomaiseksi päiväkeskustoiminnaksi. Klubitaloille tulemisen kynnyks on matala ja jäsenet saavat saman katon alta monenlaista tukea omaan kuntoutumiseensa.

Klubitaloverkoston hallitus pohtii OK-Opintokeskuksen jäsenyyttä

Klubitaloverkoston hallitus kuuli esitelmän Ok-opintokeskuksen toiminnasta ennen Porvoossa 8.9. pidettyä kokousta. Opintokeskuksen toimintaa hallitukselle esitteli Ahti Valke. Hän kertoi Opintokeskuksen toiminnasta ja siitä millaisia mahdollisuuksia keskus voisi tarjota Klubitalojen verkostoyhdistykselle ja sen jäsenille.

Ok-opintokeskus on valtakunnallinen aikuisoppilaitos, joka järjestää koulutusta jäsenjärjestöilleen. Opintokeskus toimii Opetusministeriön ja Opetushallituksen alaisuudessa. Opintokeskuksen kautta on mahdollista saada koulutusta järjestötoimintaan (mm. edunvalvonta, yhdistystoiminta, tietotekniikka ja viestintä). Lisäksi opintokeskus rahoittaa jäsenjärjestöjensä hankkeita *aktiivisen kansalaisuuden, terveyden edistämisen, kansainvälisyyden ja tietoyhteiskunnan* saralla. Opintokeskus tukee rahallisesti myös jäsenjärjestöjen paikallisyhdistysten ylläpitämiä opintopiirejä.

Klubitaloverkoston hallitus keskusteli Opintokeskuksen jäsenyyden hakemisesta kokouksen aikana. Kokouksessa todettiin, että Opintokeskuksen jäsenyydestä olisi klubitaloverkostolle hyötyä. Jäsenyys mahdollistaisi mm. rahallisen tuen Klubitalojen järjestämille opintopiireille ja lisäksi keskuksen kautta voi saada monenlaista järjestöille suunnattua koulutusta sekä myös hankerahotusta. Jäsenyyttä on mahdollista hakea kevään 2010 aikana.

Opintokeskuksen jäseneksi liittyminen maksaa 1950€ ja lisäksi vuosittain peritään 650€ vuosimaksu. Mikäli verkostoyhdistys saa RAY:tä toiminta-avustusta

vuodelle 2010, niin mahdollinen jäsenmaksu katettaisiin avustuksen turvin. Jos taas RAY rahoitusta ei saada, niin keskuksen jäseneksi liittymistä kannattaa silti harkita, koska keskus tarjoaa myös taloudellista tukea koulutustoimintaan. Tässä tapauksessa klubitaloverkoston liittymismaksu ja vuosimaksurahat kerättäisiin niiltä Klubitaloilta, jotka olisivat kiinnostuneita käyttämään Opintokeskuksen palveluja (*lisätietoa aiheesta ja mahdollisen maksun keräämisestä FH-verkoston sähköpostilistalla: Helsingin Klubitalon viesti 12.10.2009*).

Hallitus palaa asiaan seuraavissa kokouksissaan ja tiedottaa Klubitaloja asian etenemisestä. Lisätietoja opintokeskuksesta saa nettisivuilta: <http://ok-opintokeskus.fi/>.

Psykiatrinen avohoito tämän päivän Suomessa

Kansallisten mielenterveysjärjestöjen yhteisenä foorumina toimiva **Mielenterveyspooli** järjesti Psykiatrasta avohoitoa käsittelevän työseminaarin Helsingissä 30.9.2009. Seminaarissa puheenvuoron käyttivät mm. vs. Ylilääkäri Veijo Nevalainen Terveystieteiden ja Hyvinvoinnin laitoksesta (THL), Tuomo Tikkanen Psykologiliitosta, dosentti Irma Kiikkala sekä perheterapeutti-työnohjaaja Sauli Suominen. Seminaarin tavoitteena oli keskustella siitä, millaista on hyvä avohoito.

Tilaisuuden avasi Mielenterveyden keskusliiton puheenjohtaja **Pekka Sauri**. Saurin mukaan avohoidon kehittäminen on junnannut jo pitkään paikallaan. Hänen muistinsa mukaan jo 24 vuotta sitten puhuttiin suomalaisen hoitokulttuurin laitospainotteisuudesta ja avohoidon lisäämisen tarpeesta. Tänä päivänä puhutaan yhä samoista asioista. Sauri arveli, että koko avohoidon käsite on huono, koska "puhumalla avohoidosta tuetaan laitoshoidon", eikä systeemin näin ollen kehity saati muutu. Näiden käsitteiden yhteys pitäisi purkaa ennen kuin hoitoa pystytään kehittämään. Sauri kiinnitti huomiota lisäksi siihen, että hoitotakuu ei toimi lainkaan psykiatrisella puolella, vaikka sitä ei mitenkään ole rajattu takuun ulkopuolelle.

Hyvään hoitoon tarvitaan mm. ihmisen kunnioittamista, suunnitelmallisuutta ja aikaa

Vs. Ylilääkäri **Veijo Nevalainen** esitteli lyhyesti lääketieteellisen hoidon kolme kivijalkaa. Ne ovat Ihmisen kunnioittaminen, ihmisestä huolen pitäminen ja sairauden hoito. Aikaisemmin hoidon painopiste on ollut kahdessa ensimmäisessä tekijässä, jo pitkälti sen takia, että sairauksien hoitoon ei ole ollut työkaluja. Nykyään hoidon vahvimpana ulottuvuutena on sairauden hoito.

Psykologi **Tuomo Tikkanen** esitti, että hyvään hoitoon kuuluvat *diagnoosi, hoitosuunnitelma ja aika*. Viimeksi mainittu on erityisen tärkeä mielenterveyden ongelmien kohdalla, koska niiden hoitaminen ei onnistu 15 minuutin vas-

taanotolla. Ajassa syntyneiden ongelmien hoitamiseen tarvitaan vastaavasti yhtä lailla aikaa. Tikkasen mukaan hoitoon kuuluu oleellisesti suunnitelma siitä, miten ”elämä saadaan toimimaan”.

Dosentti **Irma Kiikkala** kritisoi Pekka Saurin lailla psykiatrisen avohoidon käsitettä. Hänen mielestään se viittaa hyvin rajalliseen hoidon alueeseen. Ensinnäkin psykiatria on vain yksi lääketieteen haara ja toisaalta avohoito pyrkii rajaamaan myös hoitopaikan. Hyvän avohoidon sijaan tulisi keskittyä miettimään sitä, mitkä asiat todella auttavat ihmisiä? Muutamina asioina Kiikkala mainitsi ihmisen kuulemisen, kunnioittamisen ja aidon kohtaamisen.

Bodil Viitanen Psykosociala förbundetista puhui siitä, kuinka tärkeää on saada hoitoa omalla kielellään. Varsinkin silloin kun on kysymys mielen sairauksista. Oikeudet hoitoon omalla äidinkielellä ovat periaatteessa olemassa, mutta ne eivät aina valitettavasti toteudu.

Arkipäivän tukeminen merkittävässä roolissa hoidon ohella

perheterapeutti-työnohjaaja **Sauli Suominen** esitteli palvelu-ohjauksen tuloksia. Suomisen mukaan hyvä psykiatrinen hoito koostuu arkipäivän tukemisesta (50%), sairauden hoidosta (25%) ja voimavarojen tukemisesta (25%). Palveluohjauksella pyritään saattamaan nämä osa-alueet tasapainoon. Onnistumisen kannalta oleellista on se, että tuki ja hoito lähtevät asiakkaan tavoitteista käsin. Tavoitteena on että asiakas saavuttaa palveluiden kohteena tai niiden ulkopuolella olemisen sijasta itsenäisen kansalaisuuden. Palveluohjuksesta saatujen kokemusten mukaan ulkopuolelta annetut aikataulut ja säännöt eivät koskaan muuntau itsenäiseksi toiminnaksi.

Vaikka usein puhutaan siitä, että palveluita on olemassa liian vähän, niin joskus asia saattaa olla myös päinvastoin. Suomisen mukaan kriisivaiheen palvelut jäävät usein päälle, eivätkä ne mukaudu muuttuvaan tilanteeseen. Liika palveluiden tarjonta voi passivoida ihmistä ja hidastaa kuntoutumista. Suomisen mukaan palveluohjauksella on saatu Ruotsissa aikaan todella hyviä tuloksia ja siihen panostetut rahat ovat palautuneet yhteiskunnalle 17-kertaisesti takaisin.

Mielenterveyspooli on luvannut toimittaa seminaariaineistot jäsenilleen 29.10 mennessä, jonka jälkeen ne voidaan lähettää eteenpäin myös Klubitalojen sähköpostilistalle.

Teksti: Ville Grönberg

Keväällä 2009 avattiin kaksi uutta Klubitaloa: Linnaklubi Savonlinnassa ja Itä-Helsingin Klubitalo Helsingin Kontulassa

Savonlinnan ja Itä-Helsingin Klubitalojen avaamisen jälkeen Suomessa on jo 22 Klubitaloa. Helsingin Klubitalo on esittelyt molempien talojen alkutaivalta omassa klubilehdessään. Helsingin Klubitalon luvalla jutut julkaistaan nyt myös verkoston uutiskirjeessä:

Savonlinnan Klubitalon toiminta käynnistyi 6.4.2009

(teksti: Helsingin Klubitalon Klubilehti 4/2009)

Terveiset meiltä täältä Olavinlinnan kupeesta. Tervetuloa esim. retkelle meille, olemme todellakin ihan Kyrönsalmen rannalla ja Olavinlinna on muutama sata metriä.

Klubitalon rahoitusta haettiin Savonlinnaan nyt 4. kertaa. Osasto 7A ja osastonhoitaja siellä Helvi Aira on ollut kantavia voimia. Kaksi ensimmäistä anomusta on tehnyt Savolaiset Selviytyjät, isompana organisaationa nyt huomioitiin Sauva-säätiö. Tässä mukana on Savonlinnan kaupunki ja Punkaharjun kunta, sekä 13 yhteisöä. Rahoitusta saadaan RAY:lta ja sosterista. Talon toiminta alkoi 6.4.09 kun me työntekijät tulimme ja ensimmäinen jäsen tuli ovesta sisään heti seuraavana päivänä. Meitä on täällä kolme työntekijää.

Toimitilat ovat upeat: 1936 rakennettu omakotitalo, tosi hyvin entisöity. Neliöitä on yli 200, kahdessa kerroksessa, huoneita kaikkiaan kahdeksan. Keskellä kaupunkia, hyvät kulkuyhteydet meille on. Päivittäin kävijöitä ehkä n. 8, vaihtelua 6 - 14. Jäsenmäärä on 32 ja menossa on vasta 7. viikko. Vierailijoita on ollut n. 250.

Varsinaisesti ei ole yksiköitä, toiminnassa kahvila, keittiö, toimisto ja puutarhatyöt. Meidän talossa on seitsemän tulipesää ja maksamme itse sähkön, siksi meillä erikoistarpeena on ollut polttopuiden teko.

Viime viikolla käytiin itse kaatamassa metsää ja niitä on nyt pihalla sahattu ja pilkottu. Tämä on ollut tosi hyödyllinen ja suosittu toiminta, samalla on oltu metsäretkellä. Työpäivä on toiminnantäyteinen, leppoisa, meillä on hyvä henki ja yhteisöllisyyttä löytynyt jo nyt. Jokainen on oppinut asioita toinen toisiltaan. On ollut eri alojen taitajia ja halua oppia. Tehty ja leivottu mm. ruisleipää leivinuunissa.

Koulutuksiin varmaan osallistutaan, kunhan saadaan tämä oma arki toimi-

maan. Ensin ehkä haluttaisiin lyhyempi tutustumisjakso kuin se kolmen viikon koulutus. Me kysellään jäsenistöltä ja tuumataan asioita. Koulutukseen on kyl- lä varattu rahaa. Seminaareihin sitten joskus vielä myöhemmin. Siirtymätöitä myös sitten kunhan saataisiin jäsenistöä ja päivärytmiä vakiinnutettua. Nyt ke- rätään mm. omaa hallitusta Linnaklubillemme.

Kaikkiaan me on oltu hyvin tyytyväisiä että porukka on löytänyt paikan ja jäse- niä toimintaan on saatu. He ovat itse sanoneet, että yhteishenki alkaa löytyä ja että ilmapiiri on turvallinen, leppoisa, mukava.

Helsinkiin avattiin toinen Klubitalo

(Teksti: Helsingin Klubitalon Klubilehti 6/2009)

Itä-Helsingin Klubitalo aloitti toimintansa toukokuussa. Avajaisten suunnitte- luun, valmisteluihin ja toteutukseen osallistuivat osaltaan kaikki Klubitalon kävijät. Kiitos heille! Syyskuisena torstai-iltapäivänä 3.9. vietimme vihdoin avajaisjuhlaa. Reilusti yli 50 kutsuvierasta oli paikalla. Edustusta oli yhteistyö- tahoista eri puolella Suomea toimiviin klubitalolaisiin. Aluksi jäsenemme Soi- len tekemä avajaisnauha leikattiin peruspalveluministeri Paula Risikon toimes- ta protokollan mukaan. Palansa nauhasta leikkaajan itsensä lisäksi saivat Hel- singin Klubitalot ry:n puheenjohtaja, kansanedustaja Päivi Lipponen ja mo- lempien Helsingissä toimivien klubitalojen johtaja Pasi Paksuniemi. Muilla oli mahdollisuus myöhemmin leikata pala muistoksi.

Kuva: Peruspalveluministeri Paula Risikko ja Itä-H:gin vastaava työvalmentaja Paula Laaksonen

Juhlan avasi puheenjohtajan roo- lissa Lipponen, joka totesi tyyty- väisyytensä klubitalotoimintaa kohtaan ja oli iloinen, että saimme Helsinkiin toisen talon. Peruspal- veluministeri Risikolle klubitalo- malli oli jo ennestään tuttu. Hän oli tutustunut siihen aikoinaan New Yorkin matkallaan ja ollut siitä hyvin vaikuttunut. Risikko kertoi myös kannustavan tarinan haasteellisesta tilanteesta, jossa hän oli ollut pienen tyttärensä toi- mesta ja johon tytär oli hänelle todennut: ”Kato nyt itteäs, hyvin- hän tämä mänöö!”. Tämä meidän on itse kenenkin hyvä muistaa sil-

loin kuin meinaa tulla uskonpuute omiin voimavaroihin.

Helsingin kaupungin sosiaaliviraston terveiset toi johtava asiantuntija Maria Degerman. Hän korosti, ettei sosiaalivirasto pysty luomaan Klubitalon kaltaista toimintaympäristöä. Vaikeina aikoina yhteisölliset menetelmät korostuvat entisestään, koska siinä samalla kasvatetaan ihmisten turvallisuutta.

Klubitalon puheenvuorot aloitti vastaava ohjaaja Paula Laaksonen kertoen toiminnan pääpiirteet ja kiittäen kaikkia meitä erityisesti tukeneita tahoja. Jäsenet Tiina ja Pande kertoivat kuinka he ovat toiminnan kokeneet ja mitä se on heille antanut.

Puheenvuorojen välillä meitä viihdytti bändi Acoustic Night Visions, jossa soittivat jäsenet Mikkis, Riku ja Tatu. Juhlan juontamisesta huolehti ammattimaisella otteella jäsen Soile. Näin oman talon edustus saatiin hienosti ja onnistuneesti toteutumaan, vaikka vielä alkuvuokosta oli ollut epävarmaa kuka tai ketkä jäsenet rohkenevat olla edustamassa taloa.

Lopuksi näimme diaesityksen uuden talon alun vaiheista. Saimme nauttia upean tarjoilupöydän antimista. Haluamme lämpimästi kiittää teitä juhlaamme osallistuneita läsnäolostanne ja ihastuttavista lahjoistanne!

Mielenterveysseura vaati mielenterveyspalveluihin yhdenvertaisuutta Maailman mielenterveyspäivänä 10. lokakuuta

Maailman mielenterveyspäivää vietettiin lauantaina 10. lokakuuta 18:nneen kerran. Mielenterveyspäivänä **Suomen Mielenterveysseura** vaati mielenterveyspalvelujen saattamista samanarvoisiksi perusterveydenhuollon muiden palvelujen kanssa. Palveluiden tulee olla jokaisen oikeus ja niin lähellä ihmistä, että jokainen voi hakeutua hoitoon helposti ja leimautumatta.

Vuodenvaihteessa julkistettu kansallinen mielenterveys- ja päihdeohjelma on linjannut maamme kehitystä samaan suuntaan. Samaan aikaan mielenterveysjärjestöt ovat huolissaan mielenterveyspalvelujen alasajosta laman varjolla.

Mielenterveyspäivän taustajärjestöt ovat WHO sekä Mielenterveyden maailmanliitto ja MHE - Mental Health Europe, mielenterveystoimijoiden eurooppalainen kattojärjestö. Näitä edustaa Suomessa Mielenterveysseura.

Mielenterveysseuran toiminnanjohtaja Marita Ruohonen peräänkuuluttaa myös asennemuutosta suhtautumisessa psyykkisiin ongelmiin. Mielenterveyden häiriö ei ole kenenkään ominaispiirre, eikä ketään saa kohdella sen mukaisesti. Moni ihminen marginalisoidaan psyykkisen sairauden vuoksi yhteisön ulkopuolelle. Monessa eurooppalaisessakin maassa sairastuneelta evätään koulutus, työnsaanti ja jopa kansalaisen perusoikeudet.

Mielenterveysongelma voi kuitenkin olla niin syrjäytymisen syy kuin sen seurauksena. Köyhyys, työttömyys, sosiaalisen verkoston puute ja epävarmuus tule-

vaisuudesta heikentävät henkistä hyvinvointia niin meillä kuin lähimaissa, muistuttaa MHE:n hallituksessa istuva Ruohonen. MHE:n mielenterveyspäivänä lanseeraama kampanja muistuttaa, että mielenterveyskuntoutujien näkeminen yhteiskunnan täysivaltaisina jäseninä on kiinni asenteistamme ja kyvystämme nähdä ihminen sairauden takana.

Mielenterveyspalkinto tutkija Jouko Karjalaiselle

Valtakunnallisen mielenterveyspalkinnon saa tänä vuonna sosiaalipolitiikan tutkija Jouko Karjalainen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta.

Palkinnon perusteluissa todetaan Karjalaisen selvittäneen tutkimuksissaan huono-osaisuutta ja köyhyyden ja syrjäytymisen vaikutuksia hyvinvointipolitiikan varjossa. Hän on monin tavoin osallistunut myös vapaaehtoistyöhön ja tehnyt yhteistyötä järjestöjen, kirkon diakoniatyön ja työttömien yhdistysten kanssa. Karjalainen kuvaa itseään mukavuudenhaluiseksi ihmiseksi, joka kulkee mieluummin polkupyörällä kuin millään muulla kulkuvälineellä.

Mielenterveysseura on jakanut valtakunnallisen palkinnon vuodesta 1994 lähtien. Palkinto myönnetään henkilölle tai yhteisölle, joka on edistänyt ihmisten henkistä hyvinvointia ja tukenut mielenterveyttä varsinaisen mielenterveystyön ulkopuolella.

Mielenterveyspalkinto on aiemmin myönnetty muun muassa näyttelijä Jussi Lehtoselle, dramaturgi Outi Nyttäjälle, professori Antti Eskolalle, professori Kari Uusikylälle, rouva Tellervo Koivistolle ja Työttömien valtakunnalliselle yhdistykselle.

Yhteystiedot

Klubitaloverkoston laatuprojekti

Projektipäällikkö Ville Grönberg
c/o THL
PL 30
00271 Helsinki

ville.gronberg@elisinet.fi
GSM 0400-259 029

www.fh-klubitalot.fi